

Material docent pràctic actualitzat de l'assignatura Dret del Treball I

Curs 2017-2018

**En la titulació universitària
de Grau de Relacions Laborals i Recursos Humans**

Autor: Rafael Moll Noguera

**Departament de Dret del Treball i Seguretat Social
de la Universitat de València**

Pràctica d'introducció al tema 1. El passat i el futur del dret del treball	pàg. 1
Pràctica 1. Relació laboral. El treballador (tema 1)	pàg. 3
Pràctica 2. L'empresari laboral (tema 2)	pàg. 9
Pràctica 3. Altres elements del contracte de treball (tema 3)	pàg. 15
Pràctica 4. La contractació temporal (tema 4)	pàg. 16
Pràctica 5. Les modalitats contractuals (tema 5)	pàg. 19
Pràctica 6. La bona fe contractual (tema 6)	pàg. 25

Pràctica d'introducció al tema 1. El passat i el futur del dret del treball

Llegeix els enunciats següents i elabora una resposta de forma individual.

1. Després de veure el vídeo següent, enumera les professions que estan robotitzades.

<https://www.youtube.com/watch?v=PNIQLVknIHE>

2. Després de veure el documental següent, respon a les qüestions que es formulen a continuació (*Odisea 2050, treball*)

https://www.documaniatv.com/ciencia-y-tecnologia/sonar-el-futuro-t2-4-trabajo-video_fe47ad009.html

1. Quin és el concepte de treball en el documental?
2. Quins són els pressupòsits ideològics en què es fonamenta?
3. La realitat virtual i la realitat augmentada afectaran el treball? Com?
4. S'acabarà el treball per compte d'altri?
5. Quin és el criteri per a diferenciar les professions que s'automatitzaran?
6. Quina és la relació entre l'evolució tecnològica i l'adaptació social, cultural i política?
7. Què és el *big data* i com afectarà el poder de l'empresari?

3. Després de veure l'entrevista següent, respon a les qüestions formulades (programa "Cuando ya no esté: Carls Beedikt Frey – La cuarta revolución industrial").

<https://www.youtube.com/watch?v=uYjSskje60&t=474s> (i la segona part també)

1. L'automatització és un procés irreversible?
2. Quina és la diferència entre revolució tecnològica i revolució econòmica?
3. Quin percentatge de treballs seran substituïts potencialment i quins àmbits es mantindran?
4. Quina és la relació entre la revolució industrial, la política i les classes mitjanes?
5. Com seran els nous treballs del futur qualitativament i quantitativament?
6. Les persones que treballen en l'economia compartida són treballadors?
7. Quines són les concepcions de la renda bàsica universal?

4. Després de veure el reportatge següent, respon a les preguntes formulades (*Informe Semanal de RTVE: "Bangladesh, sobreviure a la catàstrofe"*).

<https://www.youtube.com/watch?v=3LwCAvcq7Gc>

1. Què va fer de Bangladesh un paradís productiu per a les multinacionals?

2. Quin és l'SM en el sector tèxtil després de l'accident?

5. Després de veure el documental següent, ambientat al segle XXIV, respon a les qüestions formulades (*Documentos TV* de RTVE: "Renta básica").

<https://www.youtube.com/watch?v=hkAmctuiVHI>

1. La renda bàsica es presenta com una solució, a quin problema?
2. Posa dos exemples que s'analitzen en el documental i explica'n un.
3. Des de quina posició ideològica es defensa aquesta proposta?
4. El documental dóna una definició de llibertat, quina?
5. Què faries si et reconegueren una RB? Deixaries de fer faena?
6. Per què no hi ha una RB?
7. Què és Walmart?
8. Per què treballa ara la gent i per què treballaria si hi haguera una RB?

6. Després de veure el documental següent, respon a les preguntes formulades (*La noche temàtica* de RTVE: "La automatización del empleo").

https://www.youtube.com/watch?v=OZ_TD6ank6Q

1. Què és la desocupació tecnològica?
2. En què es diferencia l'actual revolució industrial de les anteriors?
3. En quins àmbits es mantindran els treballs?
4. Quina és la relació entre salaris i automatització?
5. Quina seria una possible solució al problema? I quins serien els riscos associats?
6. Seria una solució viable fer que els robots pagaren impostos?

Pràctica 1. Relació laboral. El treballador (tema 1)

Determina, parant atenció als indicis de cada cas, si es tracta d'una relació laboral.

Formeu equips de sis persones. Trebal·leu en parelles dins de cada grup. Una parella defensa que sí que hi ha relació laboral i una altra parella defensa que no n'hi ha. Les altres dues persones busquen la sentència corresponent en cada cas i expliquen als companys la solució donada pel jutge al cas real.

Cas 1

L'agrupació musical Paso Doble és una associació sense ànim de lucre que busca el foment de l'art i de la cultura i procura que els seus socis, d'acord amb els estatuts, s'ho passen bé. En concret, l'associació fa balls i espectacles els dijous, dissabtes, diumenges i festius des de les 19.00 fins a les 22.00 hores, excepte els dissabtes, fins a les 23.00 hores. Entre els socis hi ha Manuel, que s'hi va associar en dates pròximes al setembre del 2015 i va ser nomenat, al mateix temps, membre de la junta directiva. Des que va ingressar-hi, Manuel, que també és cantant, cantava i animava les vetlades dels dijous, dissabtes i diumenges, i també els festius en què hi havia ball, cosa que va fer tots els dies, excepte una setmana que va estar malalt.

Manuel, que era una persona molt responsable i es preocupava per l'afinació, abans de l'espectacle es preparava l'actuació, ja que l'equip de música de l'agrupació era antic i havia d'afinar-se molt bé. Després de cada actuació, Carmen, la tesorera de l'associació, entregava a Manuel un sobre amb diners. Abans de l'ingrés de Manuel, una altra persona, a canvi d'una remuneració, cantava i animava les nits de festa. Tot això es va acabar quan el dia 1 de gener del 2018 un inspector de Treball i de Seguretat Social es va presentar a les dependències de l'associació i va recollir les manifestacions de Manuel i de Carmen sobre els serveis que prestava a l'agrupació musical i la remuneració que percebia a canvi. El dia 6 de gener del 2018 no es va celebrar espectacle perquè no va obrir les portes. A partir del dia 8 de gener del 2018 l'agrupació va contractar una empresa especialitzada.

STSJ d'Astúries de 26 de novembre (rec. 2313/2010).

Cas 2

Àngels ha impartit des de l'any 2010 diversos cursos de valencià per a la Universitat de València, tots d'una duració de 75 hores. Àngels rebia 40 euros per hora lectiva i una quantitat variable per cada dia que participava com a avaluadora en les proves pròpies de valencià de la Universitat. La Universitat, cada any, després de valorar els candidats a professors de valencià i avaluadors de les proves de llengua, publica una llista amb els professors col·laboradors dels cursos. El 2017, Àngels apareix en aquesta llista al lloc 115. L'any 2017, la Universitat va convocar cursos de valencià entre els dies 1 de setembre i 28 de maig, pràcticament tots en horari de 19.00 a 21.00 hores, de dilluns a divendres, pels quals la Universitat abonava a cada docent un total de 2.500 euros bruts. Àngels no va ser cridada a impartir cap curs durant l'any

2017 i, com que considera que l'haurien d'haver cridada per a impartir algun curs, presenta una demanda per acomiadament.

La Secretaria de Política Lingüística de la Universitat de València és qui convoca els cursos i selecciona el professorat. Aquest ha de participar en cursos de formació docent, complir uns certs requisits, superar unes proves d'aptitud i ha de trobar-se, així mateix, en situació legal de desocupació. La Secretaria també fixa les dates, els horaris i, d'acord amb la demanda, fixa en quins campus es fa el curs; entrega al professorat el material bàsic del curs amb instruccions sobre el funcionament, en particular el mode d'avaluació, el control d'assistència, etc. El professorat ha de notificar si el nombre d'alumnes baixa fins al punt en què el curs ha de quedar sense efecte, i rep una indemnització de 100 euros en cas de cancel·lació. És el Servei de Política Lingüística de la Universitat de València qui abona el material que s'entrega als alumnes i qui substitueix, en cas de llista d'espera i de renúncia, uns alumnes per uns altres. Per a impartir la docència, els professors són avisats per telèfon i, en cas de no contestar fins a tres vegades, la Universitat entra en contacte amb el professor següent.

Després d'un parell d'anys negociant amb la Universitat de València amb l'objectiu que els reconegueren la condició de personal laboral, els professors col·laboradors, que no estan donats d'alta en la Seguretat Social, van presentar diverses denúncies en aquest sentit davant de la Inspecció de Treball i Seguretat Social el 2016. La Universitat de València té concertada amb una asseguradora una assegurança col·lectiva per a aquests docents que cobreix mort i invalidesa permanent per accident, mort per infart durant l'activitat laboral, invalidesa temporal per accident, assistència sanitària per accident, assistència sanitària en viatge, despeses de sepeli i accident per atracament, tot limitat que aquestes contingències es produïsquen durant la realització o amb motiu de l'activitat docent.

STSJ de Galícia de 6 de juliol de 2015 (rec. 1464/2015).

Cas 3

El dia 1 de juliol de 1997 Jesús Miguel subscriu amb l'Associació de Familiars de Malalts d'Alzheimer un contracte, denominat d'arrendament de serveis, amb la finalitat de prestar serveis consistents en supervisió, dinamització de grups, seguiment i intervenció psicològica familiar en el programa que constitueix l'objecte de l'associació relacionat amb els grups d'ajuda mútua. S'estableix que aquests serveis s'efectuen en una jornada de 20 hores setmanals i que per això s'han d'abonar 2.000 euros a l'any en pagaments mensuals iguals. El 31 de desembre de 1998 subscriuen un altre contracte amb la mateixa finalitat, i es fixa una jornada de 10 hores setmanals i una retribució de 1.000 euros a l'any en les mateixes condicions. Des de l'any 1999 fins al desembre del 2002 el demandant ha rebut 10.000 euros mensuals per serveis de psicologia clínica prestats al programa de grups d'ajuda mútua per a suport a familiars amb malalts d'Alzheimer.

El 2 de febrer del 2002, les parts subscriuen un contracte de treball eventual per circumstàncies de la producció per acumulació de tasques i perquè el demandant preste serveis de coordinador. El remuneren per nòmina amb una quantia de 997,09 euros mensuals. El 15 d'abril del 2002, la demandada li envia una carta en què li comunica el cessament per extinció del contracte de treball subscrit entre les parts a partir del 30 d'abril del 2002.

Del 2 de juliol de 1997 al 30 d'abril del 2002, l'activitat del demandant consistia en l'atenció psicològica als grups d'ajuda mútua constituïts per familiars de persones afectades d'Alzheimer. Aquesta activitat es feia durant tres vesprades a la setmana als centres de salut de la xarxa sanitària pública més propera als domicilis dels integrants d'aquests grups i, a més, acudia dos matins per setmana als locals de l'associació per a la coordinació i l'organització d'aquestes activitats.

El demandant té una consulta psicològica pròpia que s'anunciava a la revista de l'associació demandada. L'associació demandada es nodreix de subvencions, de donacions d'entitats i persones privades i de les quotes dels associats. Era d'aquestes fonts d'on eixien les quantitats per a abonar la retribució que ha percebut el demandant.

STSJ de Madrid de 3 de febrer de 2003 (rec. 5220/2002).

Cas 4

Des d'una data que no consta, algunes dones han exercit la prostitució en un xalet situat a la finca 69 del km 7,5 de la carretera de Sangonera (Múrcia). Aquest xalet havia sigut arrendat per la senyora Amparo, a qui lliuraven el 50% dels guanys obtinguts per serveis sexuals a clients i per les consumicions d'aquests. Han exercit aquesta activitat de forma voluntària i sense subjecció a horari ni a ordres o instruccions de treball.

STSJ de Múrcia de 29 d'octubre de 2007 (rec. 922/2007).

Cas 5

Maribel ha prestat serveis per a l'empresari Gabino, amb una antiguitat des de l'1 de maig del 2003, i ha tingut la categoria professional de cambrera amb un salari mensual brut amb inclusió de prorrata de pagues extraordinàries de 903,93 €. No s'ha subscrit contracte de treball escrit en cap moment ni ha sigut donada d'alta en la Tresoreria General de la Seguretat Social.

Gabino figura donat d'alta com a autònom en la Tresoreria General de la Seguretat Social des de l'1 de març de 1998, quan va començar a regentar el denominat Pub El Resbalón, a la localitat d'Espinosa de los Monteros. Va signar el corresponent contracte d'arrendament del local en què se situava el negoci esmentat en data 28 de febrer de 1998. En aquest contracte figurava com a titular del negoci únicament Gabino, que era qui s'encarregava de fer les comandes i d'efectuar pagaments. Maribel prestava serveis com a cambrera i era ella qui habitualment es trobava a l'establiment i atenia els clients, de manera que tenia el mateix horari d'obertura que en cada moment tinguera l'establiment, encara que també Gabino feia aquesta activitat. Maribel no feia pagaments a proveïdors ni disposava dels diners de la caixa del negoci esmentat, dels quals únicament disposava Gabino.

Gabino i Maribel han mantingut durant uns deu anys una relació sentimental i de convivència no matrimonial. El dia 3 de juliol de 1996 va nèixer Luisa. La separació de la parella va ocórrer el mes d'octubre del 2003. Maribel, durant els deu anys que ha durat la relació amb Gabino, ha conviscut amb ell en un habitatge propietat d'aquest últim a la localitat d'Espinosa de los Monteros, malgrat que sempre ha figurat empadronada a la localitat de Barakaldo. Maribel rebia una subvenció de la Diputació Foral de Bizkaia per ingrés mínim d'inserció, des del mes de novembre de 1999, que en aquell moment ascendia a un import de 360,58 €.

STS d'11 de març de 2005 (rec. 2109/2004).

Cas 6

La Universitat del País Basc va convocar l'octubre del 2002 unes beques de col·laboració als tres campus de suport al Servei d'Orientació Universitària (SOU). L'objecte era fomentar i desplegar activitats de formació de l'alumnat de primer i segon cicle mitjançant la realització de tasques de suport al SOU als diversos centres que s'indicaven en la convocatòria. Héctor, estudiant de l'Escola d'Enginyers Industrials i Telecomunicacions, es va presentar a la convocatòria de la beca de col·laboració i el van seleccionar del 2 de novembre del 2002 al 31 d'octubre del 2003.

Héctor ha exercit les seues funcions a l'Escola d'Enginyers i Telecomunicacions, al capdavant del Servei d'Orientació Universitària, emmarcat dins de la Secretaria, i així mateix, com els altres becaris del SOU, ha participat en la matriculació i en el programa d'automatriculació dels nous alumnes de la Universitat.

Les seues funcions, segons la convocatòria de la beca, consisteixen a: "ser membre de l'Equip Orientador de Centre (EOC), participar en la planificació, el desplegament i l'avaluació dels programes de matriculació, d'acollida i jornades de portes obertes al seu centre; participar en l'automatriculació de la UPV/EHU; detectar necessitats d'orientació acadèmica de l'alumnat del seu centre i canalitzar-les a través de l'EOC i el SOU; assumir tasques específiques que el centre o el SOU puguin encarregar-li; estar en coordinació amb el SOU i l'EOC i participar en els processos de formació que el SOU organitza".

Héctor té un horari flexible de quatre hores diàries.

La Universitat del País Basc va abonar a Héctor la quantitat de 360 euros mensuals durant l'any 2003.

STS de 29 de març de 2007 (rec. 5517/2005).

Cas 7

El 30 de novembre del 2009, l'empresa València Lingua, SL, i l'Ajuntament de Dénia van subscriure un contracte de serveis d'interpretació i traducció per als procediments instruïts

pels òrgans judicials de Dénia. D'altra banda, l'empresa traductora i el Sr. Rómulo van subscriure a Gandia el 12 de febrer del 2007 un acord de col·laboració i confidencialitat en què s'acordava que el Sr. Rómulo col·laboraria en la prestació de serveis de traducció escrita o interpretació per a entitats públiques o privades, de manera que es van pactar les bases següents:

- El traductor prestaria serveis per a València Lingua, SL, "actuant per compte propi".
- El traductor es comprometia a "presentar una factura, amb els certificats corresponents adjunts, pels serveis realitzats cada mes vençut" quan així escaiguera.
- Com a contraprestació dels serveis prestats, València Lingua, SL, es comprometia a pagar l'import d'aquesta factura en un termini no superior a 90 dies mitjançant ingrés en compte bancari.
- Els honoraris pactats pel 2012 ascendien a 24 euros per hora d'intervenció.

Del 5 de desembre del 2008 al 8 de maig del 2012, Rómulo va prestar serveis com a traductor i intèrpret per virtut de l'acord referit. Ha constatat en situació d'alta en la Seguretat Social i en el règim de treballadors autònoms del 2 d'octubre del 2009 al 30 d'octubre del 2009, i del 2 de març del 2010 al 30 de setembre del 2001, i va percebre la prestació per atur del 6 de desembre del 2009 al 30 de setembre del 2009, i del 2 de desembre del 2009 al 28 de febrer del 2010.

València Lingua, SL, signa acords de col·laboració amb traductors i intèrprets, amb els quals es posa en contacte per telèfon, com va passar amb l'actor. Així, quan la policia, la Guàrdia Civil, un jutjat d'instrucció o penal necessita els serveis d'un intèrpret o traductor, el funcionari corresponent telefona a una línia 902, que correspon a València Lingua, SL, i comunica la necessitat d'un intèrpret, l'idioma que ha de conèixer i l'hora aproximada a què ha de comparèixer a les dependències policials o judicials corresponents.

El personal d'atenció telefònica de València Lingua, SL, per mitjà d'una aplicació informàtica, localitza els traductors i intèrprets més pròxims geogràficament a l'òrgan que necessita els seus serveis, comprova el currículum dels professionals, s'hi posa en contacte telefònic i els comunica quin organisme necessita un intèrpret i a quina hora.

El traductor decideix si pot acudir-hi o no. En cas negatiu, València Lingua, SL, es posa en contacte amb un altre col·laborador. En cas afirmatiu, l'intèrpret, que acudeix on corresponga pels seus mitjans, s'adreça al personal o funcionari corresponent de les dependències on l'han reclamat, li comunica la seua presència i es posa a la disposició del jutge o funcionari competent a fi de verificar la seua intervenció professional, que conclou una vegada li ho comunica la policia o el jutjat en què haja actuat com a traductor o intèrpret.

Acabada la intervenció oral, l'òrgan que ha necessitat els serveis d'intèrpret o traductor, per exemple, en el cas de ser un jutjat, a través del secretari judicial, expedeix un certificat on es fa constar la data de la intervenció, l'hora d'inici i final, l'idioma emprat, l'òrgan que ha necessitat aquest servei i el procediment en què s'ha produït l'assistència. Si es tracta d'una traducció escrita, l'intèrpret la verifica amb els seus propis mitjans. Alguna vegada que l'actor no ha pogut acudir personalment a prestar assistència quan ha rebut la trucada, hi han acudit en lloc

seu la muller, Leocadia, o el seu germà, Cándido, que fan d'intèrprets d'àrab o francès; i després Rómulo presenta a València Lingua, SL, els certificats del funcionari competent, a l'efecte de retribució. Com a contraprestació dels seus serveis professionals, Rómulo percebia cada mes uns certs emoluments, després de presentar la factura mensual, a la qual adjuntava una còpia de cadascun dels certificats de les intervencions que havia dut a terme durant el mes corresponent i que València Lingua, SL, li abonava, mitjançant transferència bancària, al termini de trenta dies.

Així, del juny del 2011 al maig del 2012 l'actor ha percebut una mitjana de 67,54 euros diaris.

Els col·laboradors de València Lingua, SL, com l'actor, no reben instruccions ni ordres de València Lingua, SL, sobre com han de fer la seua faena.

València Lingua, SL, no imparteix ni ha impartit cursos de formació, ni proporciona mitjans materials per a desenvolupar les seues tasques com ara material d'oficina (paper, bolígrafs...), ordinador, telèfon, diccionari, Internet, glossaris, vehicle, etc. als col·laboradors, com el Sr. Rómulo.

STS de 16 de novembre de 2017 (rec. 2806/2015).

Pràctica 2. L'empresari laboral (tema 2)

Determineu, en grups de tres persones, qui és l'empresari en cada cas.

- **Determina quines són les circumstàncies que expliquen la resposta.**
- **Quina és la responsabilitat legal que se'n deriva?**
- **Busca la sentència que resol el cas i compara-la amb la teua resposta.**

Cas 1

L'actora, Rosa, prestava serveis per compte i sota la dependència de l'empresa Telemarketing, SL, des del dia 5 de març del 2002, mitjançant contracte escrit de la mateixa data subscrit a temps parcial i per quatre hores i mitja al dia. La seua tasca consistia a trucar a persones escollides abans per la responsable de l'empresa, possiblement de la guia telefònica, davant de les quals s'anunciaven com l'empresa Productes del Col·leccionista.

En la trucada, Rosa els oferia la promoció establida abans per l'empresa Productes del Col·leccionista, amb l'explicació dels productes que constituïen aquesta promoció i el preu corresponent. Si el possible client s'hi mostrava interessat, li anunciava la pròxima visita d'un comercial d'aquesta empresa qui, si era el cas, formalitzava l'operació i lliurava els productes de la promoció indicada. Pel que fa a les trucades que feia, n'hi havia que eren infructuoses des de l'inici i d'altres, les dels potencials clients que en principi s'hi mostraven interessats, requerien la formalització de la comanda pel comercial anunciat, qui podia o no aconseguir la comanda segons que aquest potencial client continuara interessat o no pels productes.

Rosa no feia la venda, només la telefonada. Del resultat de la telefonada depenia la possibilitat de posar en contacte comercials i clients, i una vegada fet això, era de les gestions dels primers d'on es produïa la formalització de la venda.

L'empresa que apareix com a formalitzadora del contracte era la primera de les esmentades, és a dir, Telemarketing, SL, tot i que, com s'ha dit, l'actora havia d'anunciar-se com de la casa Productes del Col·leccionista, SA, qui li facilitava el manual d'actuació, la manera com calia anunciar-se, què havia de dir, el catàleg de productes, i era la que percebia les quantitats d'aquelles vendes que després formalitzaven els comercials.

Les dues empreses apareixen inscrites sempre amb els mateixos administradors i els mateixos membres rectors, Joan, Pedro Andrés i Antonio. Les societats mercantils indicades, d'acord amb les dades que figuren al Registre Mercantil, es van constituir els dies 31 de gener del 2002 i 23 de gener del 2002. Quant als capitals socials, consta totalment desemborsat el de l'empresa Productes del Col·leccionista, mentre que respecte de Telemarketing no apareix aquesta dada. Només consten presentades al Registre Mercantil els comptes de l'empresa Productes del Col·leccionista, SA, que corresponen a l'exercici 2001, tancat el 31 de desembre d'aquest any. L'objecte social de les societats mercantils esmentades és el mateix. Així, per a cadascuna, tenim:

- a) Telemarketing, SL, comercialització de productes o serveis a través de telemàrqueting.
- b) Productes del Col·leccionista, SA, importació, exportació, compra, venda a majoristes i minoristes, venda directa fora de l'establiment de tota mena de productes, parament de la llar, productes editorials, etc.

El 30 de juliol del 2003 l'empresa notifica a l'actora l'acomiadament mitjançant carta de la mateixa data i amb efectes d'aquest mateix dia. El motiu adduït per l'empresa per a l'acomiadament és el següent:

“La disminució voluntària i continuada del rendiment en el treball, percebuda en la manca de resultats que s’observen els últims mesos, i constatada en les estadístiques de visites realitzades”.

STSJ de Sevilla, de 14 de novembre, proced. 697/2003.

Cas 2

Cas. 2.1

Òscar, un jove de 27 anys, ha treballat com a ajudant de cuina per a l'empresa Dinners Espanya, SA, des de l'any 2015. A partir de l'agost del 2017, l'empresa Dinners Espanya, SA, deixa d'abonar als treballadors una part del salari perquè passa per un moment econòmic difícil. Després d'uns quants mesos sense cobrar, Òscar decideix deixar de treballar i demandar l'empresa. L'empresa Dinners Espanya, SA, prestava serveis de menjador per al Col·legi Major Universitari d'Alacant, mitjançant una concessió administrativa pública, i era en aquest servei on treballava Óscar. Entre les activitats que oferia el Col·legi Major Universitari d'Alacant hi havia proporcionar als col·legials allotjament i l'ambient adequat per a aconseguir el desenvolupament ple de la seua personalitat, segons l'apartat g) de l'article 3 dels seus estatuts.

STS de 24 de novembre de 1998, rec. 517/1998.

Cas. 2.2

Marina va començar a prestar serveis l'1 de març de 1996 per a l'obertura d'un nou centre de treball, amb la categoria de dependenta. El nou centre de treball era el del supermercat Simago, que va començar l'activitat l'1 de maig de 1996. En particular, Marina treballava per a General de Patisserie.

Simago és titular del supermercat esmentat, el qual es dedica a la venda de productes alimentaris no peribles, si bé té el denominat *punt calent*: una pastisseria amb taulell, rebotiga, forn i cambra de fermentació.

Simago va contractar l'explotació de la pastisseria l'agost de 1996 amb General de Patisserie mitjançant un contracte denominat de subministrament, en virtut del qual General de Patisserie, amb el seu propi personal, es comprometia a subministrar pa, pastisseria, brioixeria salada i dolça, pizzes, entrepans i empanades que són venuts en aquest punt. General de Patisserie assumeix les despeses de consum d'energia d'aquest punt i aporta les cambres de fred i els estris de manipulació. Val a dir que només una petita part dels productes es poden elaborar en aquest espai, i que la majoria s'han de dur de fora. Simago percebia el 17% dels beneficis obtinguts al mes.

STSJ de Madrid de 2 d'abril de 1998 (rec. 6280/1997).

Cas 2.3

Àfrica presta serveis per compte i ordre de l'empresa Klüh Linaer, SL, en virtut de contracte indefinit, a temps parcial, amb una antiguitat des del 17 de desembre del 2010, en la categoria professional de netejadora i amb un salari de 535,02 € bruts mensuals, incloent-hi la prorrata de pagues extres, al centre de treball de l'Hospital Universitari d'Alacant, que va ser externalitzat mitjançant concessió pública al servei de neteja.

STSJ de la C. Valenciana de 12 de maig de 2015 (rec. 2519/2014).

Cas 3

Maria Miracle, Lluís Pere i David treballen a l'empresa Bai Promoció de Congressos, SA, tots amb una antiguitat des del 4 d'octubre, amb la categoria de mosso i amb un salari de 883,19 euros, 911,03 euros i 883,19 euros respectivament.

La relació es va iniciar mitjançant un contracte verbal de durada inferior a quatre setmanes, seguit d'altres d'ídèntics pel que fa a l'objecte i la naturalesa (per circumstàncies eventuales de la producció) del contracte, i tots tres foren donats d'alta en la Seguretat Social.

Tot tres han prestat serveis al centre de treball de TVE, situat a Sant Cugat del Vallès. En aquestes dependències fan faenes de mosso, col·locant i carregant mobiliari i peces del decorat des del magatzem.

Els tres joves reconeixen el total desconeixement i la manca formació en matèria d'ambientació de decorats. La contractació es va produir de la manera següent:

David és fill del responsable del magatzem d'ambientació de TVE a Sant Cugat.

Lluís Pere és nebot del responsable de pintura (decorats) a Sant Cugat; i Maria Miracle és filla seua.

Aquests responsables van indicar a l'empresa Bai que contractara els seus fills i nebot per a treballar en TVE.

L'empresa Bai així ho va fer i, per suggeriment dels responsables del magatzem d'ambientació i del responsable de pintura, bé directament o indirectament, enviava els actors a prestar els seus serveis.

Els tres treballadors són avisats per Bai perquè acudisquen al centre de treball, on un coordinador d'aquesta empresa els diu on han d'anar a prestar serveis. Una vegada situats, reben les ordres de treball dels decoradors i d'altre personal de TVE d'acord amb les necessitats de cada programa. El coordinador de Bai també controla els informes d'assistència i els serveis prestats per a confeccionar la butlleta d'estat i facturar a TVE. Així mateix, atén les peticions de permís i els fixa les vacances.

A final de novembre del 2004 hi va haver una reunió al centre de TVE entre directius d'aquesta empresa en la qual, a petició dels pares dels actors, es va decidir modificar-los el salari: es va passar a abonar el sou corresponent a auxiliar de muntatge i el salari base passà de 3,67 euros a 8,41 euros/hora.

Quan al centre de Madrid van tenir coneixement d'aquesta mesura van iniciar un expedient informatiu que va acabar amb l'acomiadament dels tres treballadors.

L'empresa Bai va subscriure amb l'empresa codemandada, TVE, SA, un contracte d'arrendament de serveis per a "muntatge i desmuntatge per mitjà de mossos".

STSJ de Catalunya de 3 de maig de 2007 (rec. 546/2006).

Cas 4

Diario El País, SL, és una societat que pertany a Grupo Prisa, constituïda el 9 de febrer del 2007. L'activitat comprèn, entre d'altres, l'edició i l'explotació del diari *El País*, i també la prestació de serveis auxiliars d'Internet i premsa, la impressió i la comercialització publicitària de diaris, activitats que es fan des de la mateixa empresa, llevat de l'elaboració de continguts de la versió digital d'*El País*, de què s'encarregava la societat mercantil Prisacom, SA.

El 18 de desembre del 2008, el Consell d'Administració de Diario El País, SL, va adoptar l'acord de transmetre l'actiu i passiu de l'activitat de gestió i comercialització de la publicitat d'*El País* a Box News Publicidad, SL. Aquesta transmissió es dugué a terme amb tots els mitjans materials organitzatius i personals que tenia adscrits a aquesta activitat.

Box News Publicidad, SL, ja gestionava i comercialitzava la publicitat dels diaris *As* i *Cinco Días*, de la Cadena SER, de Cuatro i d'altres mitjans de comunicació de Grupo Prisa, com la de Prisacom, SA, i a més gestionava moltes altres publicacions alienes a Grupo Prisa, com ara *Diario de Jaén*, *El Correo de Andalucía*, *Diario de Burgos* i altres 30 publicacions diàries, de manera que la transmissió esmentada va centralitzar la gestió i comercialització de la publicitat de Grupo Prisa a Box News Publicidad, SL.

El 19 de desembre del 2008, Diario El País, SL, va enviar una comunicació als representants dels treballadors en què els informava sobre el procés de segregació referit més amunt i els convidava a fer l'informe corresponent. Aquests representants van oposar-se al procés.

Box News Publicidad, SL, té un organigrama propi, com també una estructura organitzativa pròpia, i va assumir aproximadament 57 treballadors procedents de Diario El País, SL.

El 19 de febrer del 2009, el Consell d'Administració esmentat va prendre l'acord de transmetre íntegrament la branca d'activitats de continguts informatius de Diario El País a Ediciones El País, SL. Aquesta transmissió va afectar tots els actius i passius i la transmissió de l'elaboració de continguts de la versió digital d'*El País*, que era desenvolupada per l'empresa Prisacom, SA.

Diario El País, SL, va transferir a Ediciones El País, SL, 477 treballadors, dels quals 450 aproximadament són periodistes i els altres s'ocupen de tasques de gestió. A aquests treballadors els continuen aplicant el conveni de Diario El País, SL, excepte els provinents de Prisacom, SA, que tenen conveni propi.

El 20 de febrer del 2009, Diario El País, SL, es va dirigir als representants dels treballadors mitjançant un comunicat en què els notificava el procés de segregació i els convidava a elaborar els informes legals exigits.

El mateix dia, el Consell va acordar la transmissió de l'activitat de producció i d'impressió del diari a la societat Pressprint, SL. Es van aportar tots els elements de producció com ara rotatives, manteniments, material de rotatives i oficina tècnica.

Pressprint, SL, realitza l'activitat de producció i impressió de totes les publicacions de Grupo Prisa i s'encarrega, a més, d'altres publicacions que no corresponen a Grupo Prisa, com la del diari *La Voz de Galicia*, i la seua activitat es du a terme al carrer de Miguel Yuste, 40, en virtut de contracte de subarrendament amb l'empresa Diario el País, SL.

La societat mercantil esmentada té la seua pròpia direcció, i també una estructura organitzativa pròpia, i es va subrogar en tots els contractes de treball el personal que prestava serveis en l'activitat segregada en nombre de 136 treballadors, als quals s'aplica el conveni de Diario El País, SL.

La digitalització ha tingut una forta incidència en els mitjans de comunicació i ha passat del 0,9% en 1997 al 34,7% l'any 2009, mentre que la premsa escrita ha caigut aproximadament a 12.000.000 d'exemplars a la Unió Europea, xifra que equival a una reducció del 16%, i encara que a Espanya ha caigut només un punt, no pot oblidar-se que Espanya ven aproximadament un 50% de diaris sobre la mitjana de la Unió Europea, cosa que ha comportat una caiguda de la publicitat del 38% durant el període 2007-2009. Aquesta caiguda va provocar, al seu torn, un descens del 26% en els comptes d'explotació del sector l'any 2009 i un descens d'ingressos del 80% entre els anys 2008 i 2009.

En l'exercici del 2009 els ingressos de Grupo Prisa van ascendir a 3.208.000 euros, xifra que representa un descens del 19,8% sobre els produïts el 2008, que foren de 4.000 milions. I en el mateix període s'ha produït una caiguda del 47,2% en els resultats d'explotació, que van caure de 698 milions d'euros a 369 milions.

El model organitzatiu desenvolupat per Diario El País SL fins que es va produir el procés de segregació era únic al sector, perquè tots els grans grups de comunicació tenien diferenciada l'activitat de confecció dels diaris de les activitats publicitàries, d'impressió i de serveis.

Des que es va produir el procés de transmissió d'actius i personal de Diario El País, SL, a Ediciones El País, SL, Box News Publicidad, SL, Pressprint, SLU, i ASIP AIE, s'ha dedicat a la gestió de les seues participacions.

Ediciones El País, SL, s'ocupa actualment de l'edició i l'explotació del diari *El País*, tant en paper com en la versió digital; Box News Publicidad, SL, s'ocupa de la intervenció en el negoci de contractació d'exclusives de publicitat en tota classe de mitjans, en particular mitjans escrits i en suport en línia, com també de la intermediació o la captació d'empresaris o de societats que busquen promoció del seu nom, imatge o productes en l'ús de qualsevol dels elements que intervenen en les anteriors activitats o actes mitjançant contractes de patrocini (*sponsoring*) o qualsevol altre tipus de contracte publicitari. Pressprint, SLU, es dedica a la producció, la impressió, la publicació i la difusió per compte propi o d'altri, de diaris, setmanaris i tota classe de publicacions legalment autoritzades. ASIP AIE es dedica a la gestió i el desenvolupament de tota classe de tasques administratives, comptables, financeres, de selecció de personal, de recursos humans i legals, a la realització de tota mena de tasques de programació informàtica,

a l'execució d'assistència tècnica en tota classe de mitjans de difusió, a la prestació de serveis generals de suport, a la prestació de serveis de suport a mitjans escrits i digitals en les tasques d'obertura i tancament de les seues publicacions i, finalment, a les tasques necessàries per a realitzar i controlar la distribució dels mitjans escrits i digitals.

SAN de 16 de juny de 2010 (proced. 78/2010).

Pràctica 3. Altres elements del contracte de treball (tema 3)

Respon a les preguntes que es formulen a continuació fent ús de les sentències indicades

- 1. En els treballs de menors, quan es considera que l'autorització dels pares és vàlida si no és escrita?**

Interlocutòria del Tribunal Suprem de 6 de març de 2012 (rec. 825/2011).

- 2. Cal l'autorització dels pares per a posar fi a la relació laboral?**

Sentència del Tribunal Superior de Justícia del País Basc de 27 de febrer de 1998 (rec. 2791/1997).

- 3. En quins casos es considera que l'empresari físic està incapacitat?**

Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Castella i Lleó (Valladolid) de 29 de març de 2004 (rec. 514/2004).

- 4. Què és una discriminació indirecta en l'accés al treball? Com es prova una discriminació? La conseqüència d'haver sigut discriminat, quina pot ser?**

Sentència del Tribunal Superior de Justícia del País Basc de 30 de gener de 2001 (rec. 3009/2000).

Pràctica 4. La contractació temporal (tema 4)

Individualment, però treballant en equips formats per dues persones, determina quin tipus de contracte correspon a cada cas. Per a fer-ho, posa en relació les circumstàncies de cada cas amb la teoria vista en classe. Per acabar, busca la sentència que resol el cas a fi d'orientar-te en la resposta (la tens referenciada al final de cada cas).

Cas 1

Margarita va prestar serveis a la Universitat de Salamanca des del 10 de gener del 2000, amb categoria de diplomada en biblioteques i amb un salari diari amb prorrata d'extres de 58,85 euros.

Aquesta relació va discórrer mitjançant la rúbrica de diversos contractes de treball per obra o servei determinat i de durada generalment coincident amb la de l'any natural. L'objecte d'aquests contractes s'identificava com una reconversió retrospectiva dels fons bibliogràfics de les biblioteques universitàries Francisco de Vitoria i de la Facultat de Filologia.

L'activitat duta a terme per Margarita durant el temps de relació amb la Universitat de Salamanca va consistir sempre en la catalogació de monografies i de publicacions periòdiques continents de monografies a les biblioteques esmentades.

Mitjançant comunicació del 6 de juny del 2005, es va fer saber a Margarita la finalització, amb efectivitat des del pròxim dia 30, de la relació contractual de treball.

En fi, l'any 1998 la biblioteca de la Facultat de Filologia tenia menys de 40.000 monografies registrades de les vora 175.000 que formaven el seu fons de monografies i, a més, no tenia registrada cap publicació periòdica. El maig del 2005 el nombre de monografies registrades era d'unes 135.000 i ja s'havia catalogat el 97% de les publicacions periòdiques en paper.

+ Amb la regulació vigent, quin seria un altre motiu jurídic per a trobar la mateixa solució?

STSJ de Castella i Lleó (Valladolid) de 26 de desembre de 2005, rec. 2168/2005.

Cas 2

Emiliano ha prestat serveis per compte i dependència de l'empresa pública CEDEX, que es dedica a l'elaboració d'estudis i experiments d'obres públiques, des del dia 4 de maig del 2009 fins al 3 de novembre del 2014, amb la categoria professional de titulat superior grup I i rep un salari mensual de 2.000 euros.

La relació laboral es va formalitzar per mitjà d'un contracte de treball temporal d'obra o servei determinat a temps complet, en què l'objecte era la realització d'una obra determinada referida a l'elaboració d'un estudi d'enginyeria sobre la recerca de nous desenvolupaments en simulació de maniobres d'embarcacions amb pilot automàtic de treball en temps real i

accelerat. El contracte es va pactar amb una duració des del 4 de maig del 2009 fins al 3 de maig del 2013, tot i que un mes abans de finalitzar el contracte es va pactar una nova clàusula que prorrogava el contracte de treball fins al 3 de novembre de l'any següent, és a dir, del 2014.

En concret, el treballador durant tot aquest temps ha prestat serveis com a director de projectes, en tasques de direcció i col·laboració en estudis de maniobrabilitat d'embarcacions aplicats al disseny, la seguretat i l'explotació portuària, fent ús de models matemàtics i simuladors de maniobra i navegació en temps real. Les funcions d'Emiliano van consistir a fer una tasca d'estudi de les eines per a realitzar la simulació al mateix temps que supervisava el projecte perquè la simulació fóra correcta i elaborava l'informe corresponent, tot això enfocat a la millora del sistema.

L'empresa, el mes d'octubre del 2014, va comunicar al treballador que, de conformitat amb el contracte de treball, la relació laboral s'extingiria el 3 de novembre del 2014.

Els treballs i les tasques que tenia encomanats però que no havia enllestit encara en la data de l'extinció del contracte hagueren de ser finalitzats per altres integrants de l'àrea de simulació de l'empresa.

STSJ de Madrid de 24 d'octubre de 2017 (rec. 222/2017)

Cas 3

La treballadora Virginia va iniciar la prestació de serveis el dia 14 de novembre del 2000, per compte i ordre de l'empresa Frag Comerç Internacional, SL, que es dedica a l'activitat de comerç de calçat, tant d'àmbit nacional com internacional, amb la categoria professional de dependent i un salari mensual de quasi 900 euros.

En concret, Virginia, el dia 14 de novembre del 2000 va subscriure un contracte de treball de duració determinada, a temps complet, formalitzat segons l'article 15 de l'ET, en la modalitat d'eventual per circumstàncies de producció, amb una duració inicial de tres mesos. Aquest contracte fou prorrogat per 10,5 mesos més i, així, totalitzà 13,5 mesos de faena.

El dia 22 de novembre del 2001 l'empresa va comunicar a l'INEM l'extinció del contracte amb data de 28 de desembre del 2001.

L'article 50 del conveni col·lectiu de treball del comerç de la pell, en matèria de contractació temporal per acumulació de tasques, preveu una duració màxima de 13 mesos i mig, dins d'un període de 18 mesos, a comptar a partir del moment en què es produïsquen aquestes causes.

La campanya de Nadal comprèn des del dia 7 de gener fins a començaments del mes de març, amb les rebaixes. Hi ha puntes de treball amb motius d'altres celebracions durant l'any.

STSJ de Catalunya de 4 de febrer de 2003, rec. 7620/2002

Cas 4

Pietat ha prestat serveis per compte i càrrec de l'INE, des del 18 de juliol del 2006, amb la categoria de tècnica superior de gestió i serveis, grup professional 3 en virtut de contracte per obra o servei determinat, amb motiu de la recollida de dades de l'enquesta de població activa EPA, amb un salari de 1.051,61 euros amb pagues extres.

A la treballadora li van enviar un escrit, de data 27 de juliol del 2006, des de la secretaria general de recursos humans de l'INE, amb el contingut següent:

"La vostra relació laboral temporal amb l'Institut Nacional d'Estadística es basa en un contracte d'obra o servei determinat. L'objecte d'aquest, d'acord amb l'article 2.1 del Reial decret 2720/1998, de 18 de desembre, és la prestació d'un servei determinat amb execució limitada en el temps i, en qualsevol cas, fins que l'organisme dispose de prou personal per a desenvolupar-la. En compliment del que disposa l'article 12.2 del Reial decret 96/2006, de 3 de febrer, pel qual s'aprova l'oferta d'ocupació pública per a l'any 2006, amb aquesta data s'ha publicat l'ordre del Ministeri d'Economia i Hisenda 2435/2006, de 24 de juliol, raó per la qual el lloc que ocupeu amb la categoria de tècnica d'administració, en la delegació provincial de l'INE a Biscaia, ha sigut convocat públicament amb vista a cobrir-lo. Si voleu ocupar el lloc indicat com a personal laboral fix a l'Institut Nacional d'Estadística, heu de posseir la titulació exigida, participar en el procés selectiu convocat amb aquesta finalitat i superar-lo. En cas contrari, és a dir, si no us presenteu al procés o no el supereu, la vostra relació laboral es donaria per extingida, de conformitat amb el que estableix l'article 8.1 del Reial decret 2720/1998, de 18 de desembre".

Pietat es va presentar a la prova selectiva per a la provisió de places de personal laboral fix en el marc de consolidació d'ocupació temporal a l'INE i va obtenir una puntuació insuficient per a aconseguir plaça com a tècnica d'administració.

Mitjançant escrit de 5 de gener del 2007, l'INE notifica a l'actora que "una vegada realitzat el procés de consolidació d'ocupació temporal a l'INE, totes les places s'han cobert amb personal fix que ha superat el procés selectiu corresponent. Com que no us trobeu entre les persones que l'han superat, us comuniquem l'extinció de la vostra relació laboral amb aquest Institut amb efectes del 19 de gener del 2007".

STS de 19 de maig de 2009, rec. 746/2008

Cas 5

Sonia ha treballat per a una empresa de serveis de terra (*handling*) a l'aeroport d'Eivissa, des de l'1 de maig de 1998, amb la categoria professional d'agent administratiu, amb una retribució mensual de 2.000 euros bruts amb inclusió de les pagues extres. En concret, la vida laboral de la treballadora amb l'empresa s'ha caracteritzat per una successió de contractes temporals eventuals per circumstàncies de la producció. Aquests contractes començaven normalment el mes de maig i s'acabaven el mes de setembre, quan l'activitat turística a l'illa començava a baixar. No obstant això, l'any següent, el 2002, Sonia no rep cap telefonada de l'empresa per a treballar aquest estiu, a diferència de les quatre temporades anteriors.

STSJ de les Illes Balears de 20 d'abril de 2002, rec. 147/2002.

Pràctica 5. Les modalitats contractuals (tema 5)

Para atenció als fets que es descriuen en cada cas i dóna una resposta fundada en dret al treballador interessat segons la seua situació personal. La tasca es pot fer en equips de dos, però la pràctica s'ha d'entregar individualment. Compara la teua resposta amb la donada al cas real pel tribunal que va conèixer de l'assumpte que hi ha citada al final.

Cas 1

Joan ha prestat serveis a l'hotel Restaurant Costa del Sol, SL, des del 18 de juliol del 2014, amb la categoria professional de cambrer, a jornada completa i amb un salari brut diari de 46,2 euros, incloent-hi la part proporcional de pagues extraordinàries. La relació laboral es va formalitzar mitjançant un contracte temporal a temps complet per a la formació i l'aprenentatge. El contracte estableix que un 25% de la jornada (10 hores) s'han de dedicar a activitats formatives, que el temps de treball efectiu és de dilluns a diumenge de 12.00 a 18.00 hores i que l'activitat formativa és de dilluns a divendres de 10.00 a 12.00 hores.

Joan feia activitats de recompte de caixa i de preparació d'aliments bàsics; al taulell servia begudes i postres, omplia les cambres, feia tasques d'inventari, cobrava comptes, a la sala i a la terrassa servia taules, les atenia i recollia i muntava o desmuntava la terrassa.

L'empresa SAE Canal Tecnològic Formació Empreses, SL, era la responsable de la formació del treballador. El tutor de Joan va ser Aquilino, que li indicava què havia de fer però no li ensenyava com.

Joan treballava sis dies a la setmana, en torns rotatius amb alguns dels horaris següents: de 16.00 a 02.00 hores, de 13.00 a 23.00 hores, de 13.00 a 17.00 hores i de 20.00 a 02.00 hores, de 12.00 a 16.00 hores i de 20.00 a 02.00 hores, o de 10.00 a 16.30 hores i de 20.30 a 00.00 hores. Per Setmana Santa l'actor va treballar tots els dies de la setmana.

El 17 de gener del 2016 l'empresa va finalitzar verbalment la relació laboral amb el treballador.

Joan considera que el seu contracte per a la formació i l'aprenentatge no era legal perquè no feia tasques auxiliars de les de cambrer, sinó les mateixes i pròpies que les que fa un cambrer segons la classificació professional del conveni col·lectiu d'aplicació, ja que prestava una atenció integral al client, juntament amb les funcions de comptabilitat, inventari i preparació d'espais de serveis.

STSJ d'Andalusia (Màlaga) de 13 de setembre de 2017, rec. 1043/2017.

Cas 2

Dulce ha prestat serveis per compte de l'empresa demandada, Vision Innovation Diversion, SL, amb la categoria professional de cambrera des del 24 d'octubre del 2013 i amb un salari mensual de 1.507,65 euros amb inclusió de la part proporcional de pagues extra. Les parts van subscriure un contracte de treball per a la formació i l'aprenentatge el 24 d'octubre del 2013 que es va prolongar fins al 23 d'abril del 2014. En el contracte es preveien 30 hores de treball efectiu el primer any i 34 el segon i tercer, i la resta de formació amb un horari de treball efectiu de 16.00 a 22.00 hores de dilluns a diumenge amb els descansos previstos legalment. Després es van subscriure dues pròrrogues del contracte per sis mesos, del 24 d'abril al 24 d'octubre del 2014, i del 24 d'octubre del 2014 al 23 d'abril del 2015.

Les parts van subscriure un últim contracte el 24 d'abril del 2015. La finalització d'aquest contracte es preveia el 23 d'octubre del 2016, i la societat mercantil li va comunicar el 6 d'octubre del 2016 la finalització del contracte el dia 23 indicat.

Les parts van acordar que la formació seria a distància, proporcionada per l'empresa Investigacions Didàctiques Audiovisuales, SL, amb signatura de Maude Estudi, i l'empresa demandada va subscriure un contracte de col·laboració amb l'entitat formativa. Es van complir tots els seguiments tutorialis previstos, les proves d'avaluació i es van obtenir els certificats de formació, i el material didàctic s'entregava a la treballadora al mateix centre de treball.

Dulce a continuació demanda l'empresa perquè diu que no ha rebut la formació necessària adequada al lloc de treball i, per tant, s'ha incomplert l'obligació de formació que permet la formalització d'un contracte per a la formació i l'aprenentatge.

STSJ del País Basc de 19 de setembre de 2017, rec. 1646/2017.

Cas 3

L'ajuntament de Xixón va obrir la borsa de selecció de personal laboral de diverses places en la categoria d'oficials de segona en pràctiques amb un certificat de professionalitat de nivell 2 de la família de construcció i obra civil. Així, una vegada fetes les proves selectives i aplicat el barem previst en les bases de la convocatòria, el tribunal de selecció va proposar la contractació d'Efrain amb un contracte de treball en pràctiques.

Efrain, que té el certificat de professionalitat de nivell 2 de la família de construcció i obra civil des del gener del 2014, va formalitzar el 22 de febrer del 2016 el seu contracte de treball en la modalitat de contracte en pràctiques, a temps complet. La durada era d'un any, del 22 de febrer del 2016 al 21 de febrer del 2017.

Les competències que comprenen el certificat de professionalitat de nivell 2 de la família de construcció i obra civil són: fer pastes, morters, adhesius i formigons; construir fàbriques per a revestir; construir fàbriques vistes; organitzar treballs de paleta, etc.

Efrain va ser destinat al Servei d'Obres Públiques, on va exercir les competències professionals pròpies del seu certificat de professionalitat de nivell 2 de la família de construcció i obra civil.

L'Ajuntament va lliurar al treballador una comunicació escrita, datada el 2 de febrer del 2017, en què li notificaven la finalització del contracte amb efectes del 21 de febrer del 2017.

Efrain demanda l'empresa al·legant que els treballs realitzats no guardaven cap relació amb els coneixements adquirits en la titulació que va donar origen a la seua contractació i, per tant, s'ha vulnerat l'article 11 de l'ET i el contracte en pràctiques és il·legal. En particular, diu que ha dedicat poc de temps a la construcció d'arquetes i casetes de comptadors.

STSJ d'Astúries de 21 de novembre de 2017, rec. 2228/2017.

Cas 4

Violeta ha prestat serveis per a una empresa mitjançant un contracte per a la formació, en l'activitat de comerç minorista d'alimentació amb una antiguitat des del 14 de febrer del 2014, categoria laboral de dependent i un salari mensual prorratejat de 756,00 € (diari de 24,85 €).

Violeta va formalitzar amb data 14 de febrer del 2014 un contracte per a la formació i l'aprenentatge, com a treballadora major de 16 anys i menor de 30 anys, a jornada completa, el termini de finalització era el 13 de febrer del 2015, per a la qualificació professional de la treballadora en règim d'alternança laboral com a dependent de comerç en general.

La jornada de treball ha sigut en jornada partida, d'11.00 a 13.00 hores i de 18.00 a 22.00 hores. La formació teòrica estava formada per 516 hores (25% del total de la jornada), i diària de dues hores en horari de 15.00 a 17.00 hores. En la clàusula setena del contracte es feia constar que no existia títol d'FP, certificat de professionalitat o centre disponible. A la finalització, l'empresa s'obligava a expedir un certificat a la treballadora en què constara la durada de la formació teòrica i el nivell de formació pràctica adquirida.

Les parts i el representant del Centre de Formació System van formalitzar el document normalitzat per a l'ensenyament a distància, d'acord per a l'activitat formativa en els supòsits en què no hi haja títol d'FP, certificat de professionalitat o centre disponible. El Centre de Formació System, amb seu a Sevilla, va facturar a l'empresa demandada el cost de la formació teòrica impartida a l'actora durant el període de febrer del 2014 al febrer del 2015.

Amb data 15 de febrer del 2014 es va produir de forma tàcita la pròrroga del contracte.

No obstant això, Violeta no va remetre al Centre d'Estudis System els exercicis corresponents al pla de formació teòrica. Amb data 9 de desembre del 2015, el centre d'ensenyament expedia el certificat d'informe final sobre formació teòrica en el qual feia constar que "no ha pogut ser avaluada perquè no hem rebut els exercicis corresponents al període de formació", amb un grau d'aprofitament baix.

Amb data 2 d'octubre del 2015, l'empresa va enviar a l'actora una carta en la qual li notificava la decisió de donar per finalitzada la relació laboral amb data d'efectes del 17 d'octubre del 2015.

La taxa d'atur publicada per l'Institut Nacional d'Estadística a Espanya el mes de febrer del 2014 va ser del 25,5%. L'EPA del primer trimestre del 2014 establia que la taxa d'atur era del 25,93%.

Dulce considera que l'empresa va infringir l'article 11.2 de l'ET, al·lega que el contracte per a la formació va ser fraudulent perquè superava l'edat establida en el conveni col·lectiu que ha

d'imposar-se al que disposa l'RD 1529/12 (RCL 2012, 1529), per això afirma que aquesta va incórrer en *ultra vires*, i també perquè l'actora no va rebre la formació exigida.

STJ d'Andalusia (Sevilla) de 23 de novembre de 2017, rec. 3574/2016.

Cas 5

L'empresa Servisar Serveis Socials, SL, té adjudicada la gestió del servei d'atenció a domicili de l'Ajuntament de Pamplona des de l'1 de desembre del 2013. Durant la vigència de la contracta, es va arribar a un pacte amb els representants dels treballadors en virtut del qual els salaris s'incrementarien anualment, el mes de gener, en la mateixa quantitat que l'IPC real de Navarra de l'any anterior. En l'article 7 del pacte referit a les retribucions es preveuen, entre altres conceptes salarials, els denominats *plusos festius*, que s'abonen per treball efectivament efectuat els dissabtes, els diumenges i els altres festius amb un valor d'un 25% superior al valor de l'hora ordinària.

D'altra banda, el conveni col·lectiu d'aplicació també preveu una retribució superior pels treballs efectuats en festius, tot i que inferior a la del pacte, i la limita sols als treballadors que no hagen sigut contractats exclusivament per a treballar aquests dies.

L'empresa ha subscrit contractes laborals amb treballadores (totes dones) a temps parcial per a prestar serveis diumenges i festius. Tots els contractes incorporen pactes d'hores complementàries fins a un màxim del 30% sobre les pactades. En virtut d'aquest pacte d'hores complementàries, les treballadores fan faena també de manera sistemàtica altres dies no festius.

Les treballadores reclamen que la seua contractació a temps parcial és fraudulenta perquè treballen de forma constant més temps que el mínim pactat i que s'ha subscrit com a contracte parcial a fi d'evitar que els abonen els *plusos festius*, és a dir, gràcies al pacte d'hores complementàries s'ha aconseguit en la pràctica que treballen els altres dies però sense dret al plus de festius. A més, reclamen que tenen dret a rebre el complement fixat en el conveni col·lectiu perquè atempta contra el principi d'igualtat.

Sentència del Jutjat Social de 13 de març de 2017, procediment 785/2016.

Cas 6

Casiano prestava serveis per compte i dependència de l'empresa Paradores de Turismo de España, SA, al centre de treball d'Antequera amb la categoria professional de cap de partida.

En data 3 de desembre del 2008, el treballador va sol·licitar la jubilació parcial i va adjuntar a la sol·licitud un escrit de l'empresa Paradores en què es concedia la jubilació parcial, amb una reducció de jornada del 85% d'acord amb la següent jornada i període de treball: jornada de 40 hores setmanals acumulada de l'1 de desembre del 2008 a l'11 de maig del 2009, equivalent a 54 dies naturals per any fins a complir 65 anys d'edat. Total del percentatge de prestació de serveis: 15%.

En data 2 de desembre del 2008 se subscriu un contracte de treball entre Casiano i Paradores de jubilació parcial, amb una jornada de 269 hores a l'any. La durada pactada s'estén del 2 de desembre del 2008 fins a la data en què Casiano compleix 65 anys.

En la mateixa data se subscriu un contracte de treball de relleu entre Laureano i Paradores, amb una jornada a temps complet de 40 hores setmanals. La durada pactada és de 3 anys i 7 dies, i s'estén fins a la data en què Casiano compleix 65 anys.

El dia 14 de gener del 2009 la Direcció Provincial de l'INSS dicta resolució sobre aquesta sol·licitud en la qual s'acorda a favor de l'actor la prestació de jubilació parcial consistent en el percentatge del 85% de la base reguladora de 1.720,84 euros.

No obstant això, ambdues parts pacten de manera privada que el treballador prestarà serveis 40 hores setmanals del 2 de desembre del 2008 al **5 de novembre del 2009**. En conseqüència, Casiano va treballar com a cap de partida del **2 de desembre del 2008 al 12 de desembre del 2009**, data en què **va completar la totalitat de la jornada** a temps parcial que va pactar amb l'empresa per desenvolupar fins al **8 de desembre del 2011, data en què compliria 65 anys**.

La Inspecció de Treball va estendre una acta d'infracció en relació amb aquests fets i va imposar la sanció pertinent. L'empresa no està d'acord amb la sanció i considera que el pacte privat entre ella i Casiano era legal.

STS de 31 de gener de 2018, rec. 619/2016.

Cas 7

Eloy ha prestat serveis per compte del Patronat Municipal d'Esports de l'Ajuntament d'Estepa des de l'any 1995 fins a l'any 2012. En particular, cada any ha subscrit un contracte per obra o servei determinat en què aquest servei s'identificava amb la fórmula "treballs com a monitor esportiu durant la temporada de banys a la piscina municipal" amb la categoria professional de monitor esportiu. Tots els contractes tenien una duració aproximada de dos mesos, ja que començaven a l'inici del mes de juliol i s'acabaven a final del mes d'agost.

No obstant això, el dia 24 de juliol del 2012 l'empresa va acomiadar Eloy. Eloy considera que la seua relació és indefinida i, per tant, que la indemnització ha de ser calculada com un contracte indefinit i no com un contracte temporal.

STSJ d'Andalusia (Sevilla) de 3 d'abril de 2014, rec. 754/2013.

Cas 8

José Ramón presta serveis laborals per a Cetursa, SA, amb la categoria professional d'oficial de primera, maquinista mecànic, amb una antiguitat des del dia 10 de maig del 2005 i té la condició de treballador fix discontinu, amb un salari últim de 80,94 euros al dia (inclou la prorrata de pagues extraordinàries).

El treballador presta serveis com a remuntador. La seua faena consistia fonamentalment, encara que en l'últim contracte s'assenyala amb caràcter genèric que els seus serveis consistien en tasques de manteniment i reparació mecànica de vehicles de neu, en la reparació de les motos d'esquí en una estació de neu.

L'empresa, el dia 30 de setembre del 2011 li lliura una carta en què li comunica que, d'acord amb el que estableix l'article 49.1.c de l'ET, el contracte té una durada determinada que comença l'1 d'agost del 2011 i s'acaba el 2 d'octubre del 2011, per compliment del terme i per acabament dels treballs. També li comuniquen que, atesa la seua condició de fix discontinu, seria novament cridat a l'inici de la propera temporada d'esquí.

No obstant això, el treballador, abans d'aquest contracte temporal havia sigut contractat per un contracte de relleu amb el mateix objecte del 5 de juliol del 2006 fins al 4 de juliol del 2011, amb una jornada anual de 1.338,75 hores.

En aquesta relació laboral s'aplica el conveni col·lectiu de remuntadors de l'empresa demandada. Segons l'article 31 d'aquest conveni: "la contractació dels treballadors fixos amb caràcter discontinu depèn de la càrrega de treball que tinga l'empresa. La contractació, si s'escau, s'efectua d'acord amb la professió i categoria del treballador i segons el lloc laboral que s'ha de cobrir. En el cas que pel mateix lloc de treball hi haja dos o més treballadors fixos discontinus, s'avisarà el més antic".

La temporada 2011-2012 de Cetursa, SA, va començar el 26 de novembre del 2011.

El 2 de març del 2012, l'empresa envia un burofax al treballador i aquest el rep el 5 de març del 2012: "en compliment de l'acord esmentat signat entre aquesta empresa Cetursa Serra Nevada, SA, i el comitè d'empresa de Cetursa, s'ofereix una vacant al centre de serveis generals de neteja, i us requerim per a la reubicació i incorporació en aquesta plaça com a personal fix discontinu".

José Ramón es va incorporar a aquest lloc de treball el 8 de març del 2012, i va iniciar l'endemà un procés d'incapacitat temporal, situació en què continuava quan va cessar per a l'empresa el 4 d'abril del 2012. L'empresa va al·legar que la temporada de neu ja s'havia acabat aquell any.

Abelardo, treballador de la demandada i company de taller de l'actor, amb menys antiguitat que ell, sí que va ser cridat a principi de la temporada i es dedicà al manteniment de màquines, no de motos. També al manteniment d'aquestes últimes es dedica un altre treballador, Federico, treballador fix ordinari de la demandada, amb més antiguitat que l'actor.

José Ramón no està d'acord amb la decisió de l'empresa d'acomiar-lo i considera que la indemnització que li han pagat no és justa, perquè la seua relació no havia de ser fixa discontinua sinó contínua.

Pràctica 6. La determinació de la relació laboral (tema 6)

Determina en cada cas si hi ha vulneració de la bona fe contractual o no. El treball s'ha de fer en grups de dues persones i l'entrega és individual. Per acabar, busca la sentència referida i analitza les raons jurídiques que empra el tribunal per a justificar la seua posició.

Cas 1

Javier prestava serveis per a una empresa de fontaneria des de l'1 d'abril del 2002 amb la categoria professional de lampista, a jornada completa.

Percebia un salari brut diari de 58,13 €, format pel salari base, complement *ad personam*, plus d'assistència i prorrata de pagues extres. L'empresa ofereix serveis de desembussos (neteges, inspecció de canonades, etc.), reformes (serralleria, pintura, etc.), sinistres i sanejament industrial. L'actor era l'encarregat de distribuir cada matí la faena entre els operaris; recollia els informes de treball i els diners diàriament, els lliurava a l'empresa i comunicava les faltes o incidències dels altres treballadors. Des del 20 de novembre del 2016 està en situació d'incapacitat temporal per accident de treball.

El 18 de març d'aquest any, dos treballadors de l'empresa, Roberto i Bruno, es trobaven al carrer fent tasques de fontaneria. Javier es va adreçar al primer i es va queixar que l'empresari li devia una certa quantitat de diners, va dir que era un "cabró". Simultàniament la muller de Javier, que anaven junts, es va dirigir a Bruno quan aquest anava a buscar una ampolla d'aigua i li va dir que l'empresari era un "fastigós" i un "cabró" que no pagava; quan Bruno, que no va fer cas de la dona, va tornar a la faena, va veure que Javier parlava amb Roberto i en acostar-s'hi va sentir que deia que l'empresari li devia diners i que era un "cabró".

Javier va parlar a Roberto a poca distància. Poc de temps després, Javier i l'empresari es van trobar i aquell li va manifestar els seus dubtes sobre les quantitats percebudes. L'empresari el va citar al seu despatx, on l'actor no va anar mai.

L'empresa va notificar a Javier el 22 de març d'enguany la carta d'acomiadament. El contingut és el següent: "Distingit senyor. Mitjançant aquesta carta us comuniquem que la direcció de la companyia ha pres la decisió d'acomiadar-vos amb efectes del dia 22 de març del 2017. Com sabeu, presteu serveis en aquesta empresa com a encarregat (grup 1 del conveni) amb una antiguitat que es remunta a l'1 d'abril del 2002. Els últims mesos la direcció de la companyia ha constatat determinades actituds que han anat debilitant la confiança que tenia dipositada en vós, que sou clau en un lloc com el que exerciu. Aquesta pèrdua de confiança s'ha agreujat a conseqüència dels fets constatat el 28 de març al voltant de les 13.30 hores, quan es va produir un incident entre vós i la muller amb dos treballadors de l'empresa, Bruno i Roberto, companys vostres. En concret, amb la informació que aquestes persones ens han facilitat, el dia esmentat feien serveis de manteniment en la zona de La Corredoria quan es van trobar amb vós i la muller. La vostra dona es va dirigir a Bruno i li digué que "l'empresari era un cabró" i el va qualificar de "fastigós". Vós, per la vostra banda, no vau intentar en cap moment frenar els comentaris de la vostra dona, clarament irrespectuosos envers la direcció de l'empresa, a més de dirigir-vos al vostre company Roberto i expressar-li el vostre malestar amb l'empresa. La vostra actuació és una clara transgressió de la bona fe contractual que ha de presidir la relació laboral, ja que en tot cas heu de mantenir una situació de respecte envers la

direcció, igual que la direcció ha mantingut respecte envers vós en tot moment, paràmetre bàsic perquè una relació laboral pugui funcionar adequadament. La vostra conducta és constitutiva d'una falta molt greu i es pot enquadrar en l'article 54.2.d de l'Estatut dels treballadors (transgressió de la bona fe contractual), mereixedora d'acomiadament disciplinari, cosa que us comuniquem a través d'aquesta carta. Si us plau, signeu aquesta carta en concepte de justificant de recepció. Us comuniquem que la liquidació d'havers pendents, liquidació de la qual s'hi adjunta una còpia, es transferirà al vostre compte".

STSJ d'Astúries de 28 de novembre de 2017 (rec. 2274/2017).

Cas 2

Roberto ha prestat serveis per a l'empresa demandada, amb la categoria professional d'encarregat, amb una antiguitat des del 10 de setembre de 1997 i un salari diari de 60,91 € amb inclusió de pagues extraordinàries.

El 31 d'agost del 2011, l'empresa va lliurar a Roberto una carta en què li notificava l'acomiadament disciplinari, amb efectes del mateix dia, per la comissió de quatre infraccions molt greus consistents en ofenses verbals, transgressió de la bona fe contractual o abús de confiança. En particular, els fets són:

- El dia 7 de juliol del 2011, el treballador va orinar en la cafetera particular del mecànic de l'empresa.
- Durant els dies 1 a 29 de juliol, dins de les instal·lacions de l'empresa, va proferir insults, expressions racistes i xenòfobes, com ara "fill de puta", "putos romanesos i la puta que els va cagar", "puto moro, fill de puta", contra el gerent de l'empresa, Sr. Alejo, i contra els treballadors de l'empresa Artur, Benet, Bruno i Regina.
- Els dies 6 a 8 de juny del 2011, l'actor va procedir a tancar l'aixeta de la vàlvula de recuperació de l'aigua de les màquines talladores de l'empresa, que era necessària per al bon funcionament d'aquestes.
- L'actor ha participat en converses amb el Sr. Franco, el Sr. Anselmo i el Sr. Clemente en què els induïa a provocar danys en la maquinària de l'empresa.

STSJ de Catalunya de 18 de juny de 2012 (rec. 1721/2012).

Cas 3

Rosario prestava serveis per compte de l'empresa demandada, Orcasa Societat Cooperativa Madrilenya, amb una antiguitat des del 8 de març de 1993, ocupava la categoria d'encarregada i percebia un salari de 1.021,39 euros, amb prorrateig de pagues extres.

L'empresa acomiada l'actora amb efectes del 14 de desembre del 2005 sobre la base dels fets següents:

El dia 15 de novembre cap a les 8.45 del matí, quan tots els empleats de l'empresa es dedicaven a treballar, va anar a parlar amb el gerent de l'empresa, David, qui es trobava ocupat i reunit amb el també gerent, Lázaro, i amb José Francisco. Aquesta circumstància va impedir que poguera atendre-la en aquell moment. En lloc de tornar al seu lloc de treball i tornar a intentar parlar amb David més tard, es va esperar allà mateix, manipulant el seu telèfon mòbil. En aquesta situació, de colp i volta va mamprendre a insultar Lázaro a crits dient-li "assetjador", "maltractador", "cabró", "a mi no em mires mal", "m'ho dius a mi en pau". Lázaro va continuar fent el seu quefer i, en vista de la tensió creada, David va deixar el que feia, la va atendre i li va donar la bestreta sobre el sou que li havia sol·licitat, que pel que sembla era la raó per la qual esperava.

Passada una hora, cap a les 10.00 hores del matí, son pare, Augusto, va acudir a l'empresa tot i que estava en situació d'incapacitat temporal, i va entrar al menjador tot increpant Lázaro, perquè, segons ell, aquell mateix matí, a l'inici de la jornada, havia mirat mal la seua filla, per això el va insultar dient-li "fill de puta", "cabró", "ets un llest que tens menjat el coco als altres" i el va amenaçar de mort dient-li "et mataré quan acabe d'arreglar les meues coses" i "et mataré". S'han iniciat contra aquests fets les accions legals oportunes.

Marcos i Juan Carlos van intervenir per pacificar la situació i van convèncer el pare perquè abandonaren el menjador i els locals de l'empresa.

STSJ de Madrid de 31 d'octubre de 2006 (rec. 3767/2006).